

Obraćanje višeg zamjenika visokog predstavnika Martina Neya na seminaru o mirovnim operacijama: “Oružane snage BiH predvode u procesu integracija”

Centar za obuku za mirovne operacije

Dozvolite mi prije svega da iskažem riječi pohvale brigadnom generalu, Henningu Larsenu, poukovniku Philipu Lilleymanu, te osoblju Centra za mirovne operacije za posao koji su ovdje uradili.

Ovaj skup sam po sebi predstavlja mnoge od pozitivnih aspekata razvitka Bosne i Hercegovine ostvarenog u skorašnje vrijeme. Ovog jutra sa nama su oficiri iz Oružanih snaga BiH koje su na čelu procesa integracije ove zemlje u evroatlantske strukture.

Mislim da vas ne trebam podsjećati na činjenicu da smo upravo doživjeli veliki neuspjeh kada je u pitanju otpočinjanje pregovora o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom – ali u ostalim oblastima, BiH napreduje tempom koji bi se čak prije dvije ili tri godine smatrao neostvarivim. Reforma odbrane se odvija prema planu – a to znači da se poboljšanja mogu početi ostvarivati bez nepotrebnog kašnjenja. Ovo ima direktan uticaj na svakog oficira Oružanih snaga BiH koji se nalazi u ovoj prostoriji. U profesionalnom smislu, vi ste dio šireg vojnog sistema koji sada garantira mir u Evropi nakon «hladnog rata» i izvan nje.

Postavlja se pitanje kako do optimuma dovesti doprinos Bosne i

Hercegovine ovom sistemu.

Svi smo veoma dobro upoznati sa ključnim ulogama koje su relativno male zemlje u stanju odigrati u međunarodnim mirovnim operacijama. I zaista, mnoge od ovih zemalja u stvari funkcioniraju sa pozicije prednosti, budući da se ne moraju nositi sa geopolitičkim i istorijskim nasljeđem koje se npr. vezuje uz zemlje članice Vijeća sigurnosti UN-a.

Mogućnost za Oružane snage BiH da uspostave prepoznatljivu ulogu u međunarodnim mirovnim operacijama – u skladu sa posebnim logističkim i ljudskim resursima ove zemlje – je doista velika.

Moglo bi se postaviti pitanje da li ovo ima velikog uticaja izvan oružanih snaga i izvan relativno malog broja oficira koji su raspoređeni na mirovnim operacijama.

Odgovor je da – ima uticaja, i to velikog uticaja.

Zbog toga što restrukturiranje Oružanih snaga BiH u skladu sa procesom reforme odbrane daje primjer za širu poslijeratnu obnovu same BiH.

Oružane snage su restrukturirane tako da

- organizacija vojske sada odražava ono što je potrebno BiH
- organizacija vojske sada odražava ono što BiH može priuštiti
- organizacija vojske je sada jasno zasnovana na osiguranju sigurnosti građana ove zemlje – što je, uostalom, suštinska dužnost oružanih snaga u svakom demokratskom društvu.
- tradicije nekada odvojenih vojnih organizacija, koje su predstavljale koje su konstitutivne narode BiH, su zadržane – na takav način da *obogaćuju* vojnu tradiciju, a ne da je potkopavaju.

Kao što znamo, prethodni sistem je bio krajnje skup. Teško bi ga bilo opravdati u bogatoj zemlji, a u Bosni i Hercegovini, gdje nedovoljna sredstva mogu jedva pokriti osnovne društvene potrebe, je apsolutno neprihvatljiv.

Novi integrirani lanac komande u ogromnoj mjeri smanjuje administrativne troškove, i istovremeno racionalizira sistem komande i kontrole. Posljednja stvar koju vojnik na terenu treba je nejasan lanac komande.

Decentralizirane institucije odbrane osiguravaju da Oružane snage BiH odražavaju sastav BiH kao države tri konstitutivna naroda i Ostalih.

I pored nadzora Parlamentarna skupštine, Predsjedništvo BiH, kao vrhovni komandant oružanih snaga, osigurava zaštitu vitalnih nacionalnih interesa.

Sve ove odredbe jednostavno uspostavljaju okvir. I upravo unutar tog okvira aktivni oficiri i drugo osoblje Oružanih snaga BiH mogu započeti da rade svoj posao. Pitanja uključenosti svih, uzajamne sigurnosti i uzajamnog poštovanja su kodificirana i institucionalizirana – sada možemo nastaviti s ovim poslom.

Ovo se odnosi na mirovne operacije isto kao i na sve druge oblike vojnih aktivnosti. Oružane snage BiH su sada angažirane na uspostavljanju oblika mirovnih aktivnosti koji su u skladu sa njihovim logističkim mogućnostima; sada je put otvoren da ovaj proces pruži značajne pozitivne rezultate u smislu doprinosa BiH vojnom sistemu ovog kontinenta. Put je otvoren jer su sporna pitanja oko institucionalnih aranžmana razriješena.

Moramo nastojati da uradimo isto i u drugim oblastima – ekonomiji, politici, obnovi društva. Činjenica da su oružane snage predvodnica u ovim procesima za sve vas treba da bude izvor posebnog ponosa.